

Vergaderjaar 1983-1984

18 351 Regeling van het lidmaatschap van het koninklijk huis (Wet lidmaatschap koninklijk huis)

B

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 22 februari 1984

Bij Kabinetsmissive van 15 december 1983, no. 80, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Ministers van Algemene Zaken en van Binnenlandse Zaken, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een wetsontwerp met memorie van toelichting tot regeling van het lidmaatschap van het koninklijk huis (Wet lidmaatschap koninklijk huis).

1. Het stemt de Raad van State tot voldoening dat, nadat een eerder ingediend wetsontwerp in 1980 werd ingetrokken, nu een wetsontwerp kon worden voorgelegd, houdende regeling van het lidmaatschap van het koninklijk huis.

Dat bij de bepaling van de omvang van de kring der leden van het koninklijk huis aansluiting is gezocht bij de grondwettelijke regeling van de erfopvolging, acht het college juist, met name omdat zo een volstrekt duidelijke begrenzing wordt verkregen.

De Raad acht het een logische consequentie van het gekozen criterium dat die leden van de koninklijke familie die niet meer in aanmerking komen voor erfopvolging, geen lid meer zijn van het koninklijk huis.

2. Het is de Raad opgevallen, dat in het wetsontwerp de woorden: «koninklijk huis» niet met een hoofdletter beginnen. Weliswaar is dit in overeenstemming met de tekst van de

Grondwet, maar daar staat tegenover dat in artikel 41 Grondwet het woord «Huis» wel met een hoofdletter wordt geschreven. Nu er voor dit onderscheid in schrijfwijze tussen de woorden «koninklijk huis» en «Huis» geen goede grond lijkt te bestaan, geeft de Raad van State in overweging in het wetsontwerp, en bijgevolg in de memorie van toelichting, de woorden «koninklijk huis» met een hoofdletter te doen aanvangen en op een passend moment het gesignaleerde verschil in de Grondwet weg te nemen.

3. Terecht is in het wetsontwerp de terminologie in overeenstemming met die in de nieuwe Grondwet. Het is gewenst dit ook in de memorie van toelichting te realiseren. In dit verband geeft de Raad in overweging de woorden «troonopvolger(s)» en «troonopvolging», voorkomende op de bladzijden 6, 9 en 10, te vervangen door «opvolger», respectievelijk «erfopvolging». Ook ware het gebruik van de term «Kroon» te vermijden, tenzij verwezen wordt naar bestaande teksten waarin deze term nog wordt gehanteerd. De Raad verwijst ter zake naar de bladzijden 4, 6, 7 en 11.

4a. Op bladzijde 3 van de memorie van toelichting staat in de laatste alinea te lezen: «mag als vaststaand worden aangenomen». Niet valt in te zien waarom hier niet zou kunnen

worden gesteld: «staat vast», zoals ook in het oorspronkelijk wetsontwerp het geval was.

b. In dezelfde alinea en in de eerste alinea van bladzijde 4 is sprake van «kinderen» en «kleinkinderen». De Raad beveelt aan deze woorden te doen voorafgaan door het woord «de».

c. Met betrekking tot de woorden «zolang zij troongerechtigd zijn» in de tweede alinea van bladzijde 4, merkt de Raad op dat de mogelijkheid bestaat dat sommige kleinkinderen nooit lid zijn geweest van het koninklijk huis. Het woord «zolang» ware derhalve te vervangen door «voor zover».

5. Op grond van artikel 2, tweede lid, blijft voor hen die het lidmaatschap van het koninklijk huis bezaten als echtgenote of echtgenoot dit lidmaatschap behouden gedurende hun staat van weduwe of weduwnaar. De Raad wijst er op, dat dit ook geldt indien na het intreden van de staat van weduwe of weduwnaar een overgang van het koningschap plaatsvindt, ook al zou de overleden echtgenote of echtgenoot in leven door die overgang het lidmaatschap hebben verloren. Niet duidelijk blijkt of zulks de bedoeling van het wetsontwerp is. In de memorie van toelichting ware daaraan, bij voorbeeld onder punt 4, aandacht te besteden.

6. Artikel 4 opent de mogelijkheid dat het lidmaatschap van het koninklijk huis wordt beëindigd door ontslag. De Raad leest dit artikel aldus, dat zodanig ontslag ook kan worden gegeven op eigen verzoek. Indien deze veronderstelling juist is, ware zulks in de memorie van toelichting onder punt 5 te vermelden, teneinde over de draagwijdte van artikel 4 geen misverstand te laten bestaan.

7. Voor enkele redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging het wetsontwerp te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.

De Vice-President
van de Raad van State,
W. Scholten

**Lijst van redactionele kanttekeningen,
behorende bij het advies van de Raad
van State van 22 februari 1984**

Memorie van toelichting.

– Bladzijde 1, vijftiende regel van onder.

In een voetnoot waren de nummers van de Kamerstukken, alsmede de bladzijden van de Handelingen te vermelden.

– Bladzijde 1, vanaf «Die redenen ...» (veertiende regel van onder).

De eerste twee volzinnen staan terecht in de verleden tijd; de derde volzin in de tegenwoordige. Het laatste maakt de indruk, kan althans die indruk doen ontstaan, dat niet meer vroegere opvattingen worden gereleveerd, doch de huidige bewindslieden hun oordeel geven. Daarom ware in plaats van «Dit laatste hangt samen» te lezen: Dit laatste hing samen.

– Op bladzijde 2, onder paragraaf 2, wordt verwezen naar «de wet van 24 november 1936 Stb. 1937, 1». De wet van 24 november 1936 is evenwel te vinden in Stb. 1937, 2 en betreft de naturalisatie van Prins Bernhard. Stb. 1947, 1 betreft het Besluit van 6 januari 1937, waarbij aan Prins Bernhard de titel van Prins der Nederlanden wordt verleend. Kennelijk wordt bedoeld naar dat besluit te verwijzen.

– Bladzijde 3, eerste alinea.

Ten aanzien van de personen genoemd onder de letters b, e en h ware (overeenkomstig de memorie van toelichting van wetsontwerp 15673) in een voetnoot te vermelden dat ingevolge artikel 1, vierde lid, van de Wet financieel statuut Koninklijk Huis onder de echtgenote van de Koning mede wordt verstaan de echtgenoot van de Koningin, draagster van de Kroon.

– Bladzijde 4, eerste volzin van paragraaf 3.

Het woord «zijn» ware te plaatsen na het woord: lid.

– Bladzijde 6, eerste volzin van de tweede alinea.

De woorden «de potentiële troonopvolgers» waren te plaatsen voor: «in enigerlei mate», terwijl «potentiële» vervangen kan worden door: mogelijke.

– Bladzijde 7, tweede alinea.

De eerste zinsnede van de eerste volzin wekt de indruk dat in de memorie van toelichting reeds eerder een pleidooi voor een zo groot mogelijke persoonlijke vrijheid voor de leden van de koninklijke familie ter sprake is geweest. Aangezien dit niet het geval is, ware de redactie enigszins bij te stellen.